

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Tradycja i awangarda. Z zagadnień dawnych teorii estetycznych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Between Avant-garde and Tradition: Problems of Early Modern Aesthetics
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	literaturoznawstwo
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Agnieszka Czechowicz, prof. KUL
---	---

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15	IV	1
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	wiedza z zakresu historii literatury doby staropolskiej ; podstawowa wiedza z zakresu poetyki
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1. Zapoznanie słuchaczy z problemami ewolucji myśli estetycznej epok dawnych, szczególnie z koncepcjami awangardowymi i podejmującymi dialog z tradycją klasyczną.
C2. Wprowadzenie do problematyki recepcji i reinterpretacji myśli antycznej w teoriach estetycznych i literackich XV-XVIII w.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student rozpoznaje najważniejsze prądy i tendencje estetyczne w europejskich tekstach teoretycznych i literackich wczesnej nowożytności, rozumie i wyjaśnia ewolucję myśli estetycznej od antyku do XVIII w.	K_W01
W_02	Student identyfikuje wiodące tendencje estetyczne w reprezentatywnych europejskich tekstach literatury i kultury epok dawnych.	K_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student charakteryzuje i interpretuje dystynktywne cechy dawnych tekstów literackich, świadczące o ich przynależności do określonych prądów estetycznych; objaśnia różnice między konwencją a tendencjami awangardowymi.	K_U03
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student wyraża zainteresowanie problematyką estetyczną w kulturze wczesnonowożytnej, inicjuje krytyczną dyskusję na temat wartości estetycznej tekstów literackich i wartości ideowej dawnych koncepcji twórczości.	K_K01
K_02	Student uznaje wagę studiowanej problematyki i przyjmuje odpowiedzialność za rozwój własny, rozumiejąc kulturalną i społeczną wagę dyscypliny.	K_K06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Przedmiotem wykładu są koncepcje estetyczne, teorie twórczości, zagadnienia teorii sztuki, teorii literatury i poetyki europejskiej stuleci XV-XVIII, omawiane w kontekście recepcji myśli antycznej i tradycji klasycznej. Zajęcia eksponują nowatorskie wątki w dawnej refleksji estetycznej, reinterpretacje pojęć starożytnych, dyskusje z konwencją, awangardowe propozycje teoretyczne wczesnej nowożytności, które niejednokrotnie są pokrewne koncepcjom formułowanym w okresie romantyzmu i w wieku XX. Problematyka zajęć oscyluje wokół następujących zagadnień:

1. *Mimesis* – tradycja i kontestacja
2. *Idea* – od Platona do manierystów.
3. *Phantasia* - koncepcje wyobraźni od antyku do XVIII wieku
4. *Maraviglia* – ewolucje teorii literackiego prawdopodobieństwa
5. *Mania-maniera* – dyskusje z klasycyzmem.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny,	Kolokwium ustne	protokół

	wykład problemowy Wykład konwersatoryjny		
W_02	Wykład konwersatoryjny, wykład problemowy Wykład konwersatoryjny	kolokwium	protokół
W_03	Wykład konwencjonalny, wykład problemowy	kolokwium	protokół
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Wykład konwersatoryjny	kolokwium	protokół
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Wykład konwersatoryjny, dyskusja	Kolokwium ustne	Protokół
K_02	Wykład konwersatoryjny, dyskusja	Kolokwium ustne	Protokół

VI. Kryteria oceny, wagi...

Metody weryfikacji efektów uczenia się: zaliczenie ustne. Podstawą zaliczenia jest obecność na wykładach (60%) oraz udział w dyskusji w czasie zajęć (40%).

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Jan Białostocki, <i>Sztuka i myśl humanistyczna. Studia z dziejów sztuki i myśli o sztuce</i> , Warszawa 1966.
A. Kuczyńska, <i>Człowiek i świat. Wątki antropologiczne w poetykach renesansu włoskiego</i> , Warszawa 1976.
Barbara Niebelska-Rajca, <i>Kłopot z wyobraźnią. Pojęcie phantasia-imaginatio w teorii twórczości renesansu i baroku</i> , Lublin 2018.
Jean Starobinski, <i>Wskazówki do historii pojęcia wyobraźni</i> , „Pamiętnik Literacki” 63 (1972), z. 4.
Barbara Otwinowska, <i>Imitacja. Zarys problematyki i ewolucja pojęcia</i> , [w:] <i>Problemy literatury staropolskiej</i> , seria II, red. J. Pelc, Wrocław 1973.
<i>Poetyka okresu renesansu. Antologia</i> , wybór, wstęp i oprac. E. Sarnowska-Temeriusz, Wrocław 1982.
George Saintsbury, <i>A History of Criticism and Literary Taste in Europe from the Earliest Texts to the Present Day</i> , vol. I: <i>Classical and Mediaeval Criticism</i> , New York-London 1900.
George Saintsbury, <i>A History of Criticism and Literary Taste in Europe from the Earliest Texts to the Present Day</i> , vol. II: <i>From the Renaissance to the Decline of Eighteenth Century Orthodoxy</i> , Edinburgh-London 1902.
Maciej Kazimierz Sarbiewski, <i>De perfecta poesi, sive Vergilius et Homerus. O poezji doskonałej, czyli Wergiliusz i Homer</i> , przeł. M. Plezia, oprac. S. Skimina, Wrocław 1954.
M.K. Sarbiewski, <i>Præcepta poetica. Wykłady poetyki</i> , przeł. i oprac. S. Skimina, Wrocław 1958.
Elżbieta Sarnowska-Temeriusz, <i>Przeszłość poetyki. Od Platona do Giambattisty Vica</i> , Warszawa 1995.
Władysław Tatarkiewicz, <i>Dzieje sześciu pojęć</i> , Warszawa 2008.
Władysław Tatarkiewicz, <i>Historia estetyki</i> , t. II: <i>Estetyka średniowiecza</i> , Warszawa 1989.

Władysław Tatarkiewicz, *Historia estetyki*, t. III: *Estetyka nowożytna 1400- 1700*, Warszawa 2009.
Teoretycy, historiografowie i artyści o sztuce 1600-1700, wybór i oprac. J. Białostocki, Warszawa 1994.
Teoretycy, pisarze i artyści o sztuce 1500-1600, wybór i oprac. J. Białostocki, Gdańsk 2007.

Literatura uzupełniająca

Dorota Gostyńska, *Retoryka iluzji. Koncept w poezji barokowej*, Warszawa 1991.
Barbara Niebelska-Rajca, *Enargeia i energieia w teoriach literackich renesansu i baroku*, Warszawa 2012.
Trzy poetyki z czasów Richelieu. Francuski klasycyzm o dramacie, wstęp, przeł. i oprac. M. Bajer, Gdańsk 2010.